

การสร้างสรรคการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองชุดอาศิรนาฏราชภักดีภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ The Creation of Folk Dance Performances in Asiranat Rajabhakti Phumjai Chaiyaphum Rajabhat Show

ศิริวรรณ จิรวัชรเดช
Siriwan Jirawadcharadech

สาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000
Department of Art and Design Program, Faculty of Liberal Arts and Science,
Chaiyaphum Rajabhat University, Chaiyaphum 36000, Thailand
Corresponding Author, E-mail : k_pinkrose@live.com

Received: 24 January 2022, Revised: 8 July 2022, Accepted: 30 November 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประวัติความเป็นมาและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และ 2) สร้างสรรคการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ชุดอาศิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายการวิจัย คือ อาจารย์ผู้สอน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาประวัติความเป็นมา และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเห็นถึงความสำคัญของพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงโปรดเกล้าพระราชทานนาม พระปรมานุชิต พระราชลัญจกร ตรามหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับสถาบัน และ 2) การสร้างสรรค์ผลงานจากเรื่องราวของมหาวิทยาลัยมาสร้างเป็นชุดการแสดง โดยมีการนำเสนอองค์ประกอบการสร้างผลงาน ได้แก่ (1) การออกแบบลวดลายผ้า เป็นการใชภาษาท่าที่สื่อถึงเอกลักษณ์ทางด้านนาฏศิลป์พื้นเมือง (2) เพลงที่ใช้ประกอบการแสดง เป็นการสร้างสรรค์และประพันธ์บทร้องที่เป็นเพลงประจำมหาวิทยาลัยตามช่วงทำนองช้า ปานกลาง และเร็ว (3) ชุดการแต่งกาย โดยใช้เสื้อแขนกระบอกสีเหลืองสไบลายผ้าขาวม้า สีฟ้าเหลือง ผ้าถุงใช้เป็นโทนสีเข้ม และ (4) เครื่องดนตรีประกอบการแสดง ประกอบด้วยแคน พิณ ซอ กลองยาวอีสาน และ โปงลาง เพื่อสื่อถึงสุนทรียภาพ ความสนุกสนาน และเอกลักษณ์การบรรเลงเพลงประจำถิ่น

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์, การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง, ชุดอาศิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ

Abstract

The purposes of this research were to study the history and identity of Chaiyaphum Rajabhat University, and perform of folk dance performance in Asiranat Rajabhakti Phumjai Chaiyaphum Rajabhat Show by using the qualitative research method. The research target groups were 5 teachers in the Faculty of Liberal Arts and Sciences and the experts in dance performance in Chaiyaphum province derived from the purposive sampling technique. The research instrument was the interview form and the data were analyzed by the descriptive analysis. The research finding revealed that; 1) the study in the history and identity of the university implied the importance of His Majesty King Bhumibol Adulyadej the great, His Majesty graciously bestowed the name of His Majesty the King, the Royal Seal, and the University Seal in order to pride to the institution and 2) the creation of the dance show brought the outstanding story of the university to create the series the choreography were with the presentation of different elements body language. including; 2.1) the dance style designed by using of sign language that conveys the uniqueness of local dancing performance. 2.2) the music used for performance in creation and composition of the university song in slow, medium and fast melodies. 2.3) the dress code by using a yellow cylinder sleeve shirt, blue Sabai striped loincloth and yellow sarong cloth used in dark tones and 2.4) the musical instruments accompanying performance including khaen, phin, fiddle, long Isaan drum and Pong Lang to convey aesthetics to fun and uniqueness of playing local songs.

Keywords: The Creation of Folk Dance, The Performances, Asiranat Rajabhakti Phumjai Chaiyaphum Rajabhat show

1. บทนำ

นาฏศิลป์เป็นมิติหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งสะท้อนปรัชญา แนวคิด และการสร้างสรรค์งานที่เกี่ยวข้องกับความงาม ความสุนทรีย์ ในศิลปะหลายแขนงที่มีมาแต่อดีต ดังนั้นนาฏศิลป์จึงมีบทบาทในสังคมทุกยุคทุกสมัย ทำให้เกิดการพัฒนาและสร้างสรรค์นาฏศิลป์ขึ้นใหม่ (นริศรา ศรีสุพล, 2560) การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จึงเป็นการออกแบบและการสรรค์สร้างท่าทาง ท่ารำ หรือท่าเต้นต่าง ๆ แล้วนำมาร้อยเรียงขึ้นใหม่โดยมีการผสมผสานของเพลง ดนตรี การแต่งกาย และการใช้ทิศทางจังหวะการเคลื่อนไหวได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำเสนอแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่น่าสนใจ ดังนั้นการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จึงต้องมีกรอบแนวคิดหลักที่จะนำไปสู่การประมวลข้อมูล ในการกำหนดรูปแบบและองค์ประกอบที่มีเอกภาพ เพื่อสามารถถ่ายทอดทักษะขั้นสูงในการสื่อสาร และถ่ายทอดงานสู่สาธารณะที่มีคุณภาพต่อผู้รับชม (วิชชุดา วุฑาพิทย, 2555)

การแสดงชุดอาศิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ เป็นถ่ายทอดประวัติความเป็นมาและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิในการสร้างสรรค์ศิลปะพื้นเมืองที่ประยุกต์มาจากผู้เชี่ยวชาญในมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยประกอบด้วย 3 ช่วงท่า คือ ช่วงที่ 1 สื่อให้เห็นถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงโปรดเกล้าพระราชทานนาม พระปรมลภิไชย พระราชลัญจกรตรามหาวิทยาลัยช่วงที่ 2 สื่อให้เห็นถึงอัตลักษณ์โดดเด่น โดยนำประวัติของมหาวิทยาลัยมาสร้างสรรค์บทร้องและรูปแบบดนตรีพื้นบ้านอีสาน และช่วงที่ 3 สื่อให้เห็นถึงความภาคภูมิใจและเชิญชวนให้เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่นำศึกษา โดยใช้ดนตรี และท่วงท่าในการรำตามจังหวะซ้ำเร็วของดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ดังนั้น การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ เป็นการศึกษาประวัติ และอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อให้เข้าใจถึงเอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงศักยภาพ และคุณภาพของสถาบัน ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของศิลปะกับการแสดงที่น่าสนใจของอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และการสร้างสรรค์ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปะการแสดงพื้นเมือง และรวบรวมไว้ให้ชนรุ่นหลังได้สืบสานไว้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

2.2 เพื่อสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ชุดอาศิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ

3. แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิดทฤษฎี

3.1.1 ความหมายของการสร้างสรรค์

Mednick (1978) ได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ๆ ต่อเนื่องกันไป ผู้มีความคิดสร้างสรรค์ คือ ผู้ที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งเร้า กับ การตอบสนอง ได้แตกต่างหลากหลาย และแปลกใหม่ได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้กล่าวว่า การสร้างสรรค์ เป็นคำกริยาว่า สร้างใหม่ให้เป็นขึ้น แต่ถ้าศึกษาคำว่า สร้างสรรค์ ที่เป็นคำวิเศษณ์ จะมีความหมายว่า มีลักษณะริเริ่มในทางที่ดี

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2556) ได้กล่าวว่า สร้างสรรค์ หรือความคิดสร้างสรรค์ เกิดจากการประสานความสามารถตามธรรมชาติของมนุษย์ในสองส่วนประกอบที่สำคัญ คือ ความสามารถในการคิด และความสามารถในการสร้างสรรค์ ซึ่งอาจมีอยู่ในบุคคลเดียวกันหรือบางคนมีความสามารถเพียงส่วนใดส่วนเดียว

สรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิด จินตนาการของมนุษย์ที่เกิดจากสิ่งเร้า หรือสิ่งกระตุ้นจากปัจจัยแวดล้อมให้สร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้เกิดขึ้นไปในทางที่ดี เพื่อสนองความต้องการต่อตนเอง และสังคม

3.1.2 ความหมายของนาฏศิลป์พื้นเมือง

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้อธิบายว่า นาฏศิลป์พื้นเมือง เป็นการฟ้อนรำที่มีการกำเนิดมาจากการเลียนแบบธรรมชาติ และการแสดงออกถึงอารมณ์ของมนุษย์ถึงอารมณ์ของมนุษย์ และในขณะเดียวกันก็ยังใช้การฟ้อนรำเป็นสิ่งบันเทิงสำหรับดูเล่น เพื่อสนุกสนานเพลิดเพลินในยามพักผ่อน

ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์ (2557) ได้อธิบายว่า นาฏศิลป์พื้นเมือง เป็นการแสดงการร้องรำทำเพลงของท้องถิ่นจะเรียกการแสดงพื้นเมือง การละเล่นพื้นบ้าน (พื้นเมือง) โดยมีท่าทางการร่ายรำประกอบที่แตกต่างกันไปแต่ละภูมิภาค มีการสืบทอด และรักษาโดยชาวบ้าน นอกจากการร่ายรำยังมีดนตรีพื้นเมือง เพลงพื้นเมืองเป็นการแสดงให้เกิดความบันเทิงสนุกสนาน

พงษ์ลัดดา เถินมงคล (2559) ได้อธิบายว่า นาฏศิลป์พื้นเมือง เป็นการแสดงการร้องรำทำเพลงของท้องถิ่นจะเรียกการแสดงพื้นเมือง หรือการละเล่นพื้นบ้าน (พื้นเมือง) โดยมีท่าทางการร่ายรำประกอบที่แตกต่างกันไปแต่ละภูมิภาค มีการสืบทอด และรักษาโดยชาวบ้าน

สรุปได้ว่า นาฏศิลป์พื้นเมือง หมายถึง ศิลปะแห่งการแสดง การฟ้อนรำ การร้อง การบรรเลงสื่อถึงวัฒนธรรมประเพณีของคนที่อยู่ในวัฒนธรรมนั้น ๆ ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตประเพณี และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น

3.1.3 ความหมายของอาศิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ

อาศิรนาฏราชภักดี ความหมาย คือ อาศิร (อ่านว่า อา-ลี-ระ) อาศิร แปลว่า การสรรเสริญ นาฏ น. นางละคร นางฟ้อนรำ นาฏกรรม น. การละคร หรือการฟ้อนรำ งานเกี่ยวกับการรำ การเต้น การทำท่า หรือการแสดงที่ประกอบขึ้นเป็นเรื่องราว และรวมถึงการแสดงโดยวิธีใบ้ ราชภักดี คำว่า ราชภักดีก็มาจาก ราช รวมกับ ภักดี คำว่า ภักดี เป็นคำนาม แปลว่า ความจงรัก ความเลื่อมใสยิ่ง เมื่อรวมกันจึงแปลได้ว่า ความจงรักภักดีและเลื่อมใสศรัทธาในพระมหากษัตริย์ และภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ หมายถึง ความภาคภูมิใจในสิ่งที่พระราชาทรงแต่งตั้งขึ้น ความภูมิใจในทุกสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงประทานตั้งเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ หรือ ราชภัฏชัยภูมิ (มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2564)

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิยวดี มากพา (2559) ได้ศึกษาเรื่อง นาฏศิลป์ สร้างสรรค์กับการเผยแพร่อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชาวไทยพวน บ้านบุงเข้ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก พบว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวไทยพวนที่เหมาะสมกับการสร้างงานนาฏศิลป์ ประกอบด้วย นาฏศิลป์สร้างสรรค์ด้านจารีต ขนบธรรมเนียม ประเพณี นาฏศิลป์สร้างสรรค์ด้านอาชีพ และนาฏศิลป์สร้างสรรค์ด้านสุนทรีย์ เพื่อเผยแพร่อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชาวไทยพวน ซึ่งมีลักษณะสำคัญในการนำเสนอให้เห็นขั้นตอน กระบวนการของอัตลักษณ์นั้น ๆ และมุ่งแสดงออกถึงคุณค่าของอัตลักษณ์ในด้านรูปธรรมที่ส่งผลต่อความเข้มแข็ง และความดีงามของชุมชน

ดวงพร มีทรัพย์ และวิชชุตา วุฒาพิทย (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษานาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ชุดแต่งองค์ทรงเครื่อง พบว่า รูปแบบการแสดง ประกอบด้วย บทการแสดงลีลา และท่าทางการเคลื่อนไหว

นักแสดงเครื่องแต่งกาย เพลง และดนตรีที่ใช้ในการแสดง ฉากสถานที่ในการแสดง (เวที) อุปกรณ์ ประกอบการแสดงเสียงที่ใช้ในการแสดง ตลอดจนการฝึกซ้อม ซึ่งปรากฏอยู่ในแนวความคิดการสร้างสรรค์ผลงาน และการกำกับการแสดงอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการนำเอกลักษณ์ความเป็นนาฏศิลป์ไทยผนวกเข้ากับการแสดงนาฏศิลป์สากลได้อย่างลงตัว

นริศรา ศรีสุพล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นเมืองจากวรรณกรรม เรื่อง อุสาบารส ในบริบท วัฒนธรรม พบว่า การสร้างสรรค์การแสดงใช้บทพญา และทำพ็อน ประกอบการเกี่ยวพาราสีกัน นักแสดงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนางอุสา และ กลุ่มที่ 2 กลุ่มท้าว บารส ซึ่งการแสดง แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ช่วงที่ 1 เป็นการเปิดตัวนัก แสดงทั้ง 2 กลุ่ม ช่วงที่ 2 ท้าวบารสและนางอุสาพบกันใช้บทพญา ช่วงที่ 3 ทั้ง 2 กลุ่ม พ็อนเกี่ยวกัน มีกระบวนทำพ็อน ทั้งหมด 127 ท่า จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นเมืองเป็นการแสดงที่สามารถนำไปใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอน และเป็นการแสดงที่สืบสานนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน

สุนันทา เกตุเหล็ก (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยเชิงอนุรักษ์ : ดุยฉายธนบุรี พบว่า การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไทยเชิงอนุรักษ์ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างสรรค์ตามแนวความคิดของการจัดชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ซึ่งนักแสดงที่มีทักษะ และความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย และการสื่อสารอารมณ์ในการแสดง การออกแบบเนื้อร้อง และทำนองเพลง โดยการแต่งเนื้อร้องขึ้นใหม่ แต่ยังคงรูปแบบฉันทลักษณ์ และการบรรเลงดนตรีตามลักษณะดุยฉายแบบเต็ม การออกแบบกระบวนท่ารำใช้ท่าหลัก และท่าเชื่อมตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย

ธนานันต์ ศรีประภาพงศ์ และปัทมาวดี ชาญสุวรรณ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานร่วมสมัยของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด : ชุดอีสานลายมังกร พบว่า การพัฒนาการสร้างสรรค์การแสดงพื้นบ้านอีสานร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์การแสดงที่อยู่ภายใต้บริบทสังคมอีสาน มีพัฒนาการการสร้างสรรค์จากรูปแบบการแสดงพื้นบ้านอีสานที่มีรูปแบบทันสมัย ประกอบด้วยชุดกลองเตะ ชุดนาครีมย์ และชุดอีสานลายมังกร ซึ่งเกิดจากกระบวนการคิด และควบคุมการสร้างสรรค์ให้เป็นไปตามกรอบที่วางไว้ และการกำหนดรูปแบบของการแสดง เพื่อบอกเล่าเรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีน

จากแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดที่เกี่ยวข้องมาสร้างสรรค์ชุดการแสดงจากการนำนาฏศิลป์พื้นบ้านที่มีความสำคัญตามวิถี เช่น การนำวิถีของการแต่งกาย วิธีการเล่นดนตรีเพื่อการสังสรรค์ และจังหวะท่ารำ ให้เกิดความสวยงาม และมีการศึกษาการออกแบบเรื่องราวให้มีความน่าสนใจ และสื่อถึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งเป็นผู้ที่มีความชำนาญทางด้านนาฏศิลป์ในการออกแบบการแสดง ท่ารำ และดนตรี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และเหมาะสม

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ชุดอาศิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ โดยแบ่งเป็นข้อคำถาม ประกอบด้วย 1) ประวัติความเป็นมาและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิเป็นอย่างไรบ้าง และ 2) การสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ ประกอบด้วย (1) การออกแบบลีลาท่ารำ (2) การออกแบบเพลงที่ใช้ประกอบการแสดง (3) ชุดการแต่งกาย และ (4) เครื่องดนตรีประกอบการแสดง

4.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของเนื้อหาในการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้สมบูรณ์ชัดเจนขึ้น จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ต่อไป

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ไปยังคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง โดยทำแบบสัมภาษณ์ตามจำนวนกลุ่มเป้าหมาย 5 ชุด และลงพื้นที่สถานที่การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในจังหวัดชัยภูมิ และมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ตามรูปแบบที่ได้ระบุไว้ โดยมีการนัดเก็บข้อมูล โดยมีการบันทึกเสียง และเก็บข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์อย่างละเอียด จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ก่อนสิ้นสุดการสัมภาษณ์ และรวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ต่อไป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามรูปแบบการบรรยายเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาประวัติความเป็นมาและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

5.1.1 จากผลการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ตั้งอยู่บนโคกเขาสระหงส์ 4 ลูก ที่อยู่ติดกันในละแวก ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ มีทัศนียภาพที่รายรอบด้วยขุนเขา ประกอบกับต้นไม้ใหญ่ยืนห่างเป็นระยะ ๆ ทำให้สถาบันน่าศึกษา และยังเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระดับสากล จากประวัติความเป็นมาของตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิที่เป็นตราพระราชลัญจกร แห่งราชวงศ์จักรี ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช พระราชทานอนุญาตให้เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2538 ตราสัญลักษณ์เป็นรูปกลมรีตั้งลายกลางเป็นรูปมหาอุณาโลมอยู่ภายในวงจักรรอบวงรีมีเปล่งออกโดยรอบเหนือจักรเป็นรูปเศวตฉัตรเจ็ดชั้น ฉัตรตั้งอยู่บนพระที่นั่งอัฐทิศ มีวงรีล้อมรอบบรรจุอักษรข้อความ และระบายสีในพระราชลัญจกร 5 ทำให้เข้าใจถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงโปรดเกล้าพระราชทานนาม พระปรมาลิไธย พระราชลัญจกร ตรามหาวิทยาลัย โดยประยุกต์มาเป็นชุดการแสดงอาศิณภรณ์ราชภัฏ ภูมิโจราชภัฏชัยภูมิ

5.1.2 จากผลการศึกษาอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า อัตลักษณ์เกิดจากความรู้ดี มีคุณธรรม นำสังคม มาพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรม ซึ่งการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ มีการอนุรักษ์ พื้นฟู ส่งเสริม สืบสานและสร้างคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการถ่ายทอดจากกองศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิในการนำเสนอศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองสู่ชุมชน ซึ่งข้อมูลดังกล่าว จึงทำให้เห็นถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สอดแทรกการศึกษาที่มีคุณภาพ และมาตรฐานประจำท้องถิ่นได้

5.2 ผลการศึกษาการสร้างสรรคการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ชุดอาศิณภรณ์ราชภัฏ ภูมิโจราชภัฏชัยภูมิ

5.2.1 จากผลการศึกษาการออกแบบลีลาท่ารำ พบว่า การสร้างสรรค์ท่ารำเพื่อใช้ในการประดิษฐ์ลีลาท่ารำ ผู้วิจัยใช้หลักนาฏยศัพท์และภาษาท่า ในการสื่อท่าทาง เพื่อให้สอดคล้องกับบทร้องในแต่ละช่วงตามหลักศิลปะการเคลื่อนไหวท่าทางของนาฏศิลป์ไทย ประกอบด้วย 3 ช่วงท่ารำ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ท่ารำ

ช่วงท่ารำ	วิเคราะห์ท่ารำ
ช่วงที่ 1	บทร้องกล่าวถึงได้มีพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช การใช้ท่ารำ ควรใช้มือสูง ไม่ต่ำกว่าระดับเอว เช่น ท่า พรหมสีหน้า ท่าผาลาเพียงไหล่ สอดสร้อยมาลา เฉดิฉิน ส่วนการใช้เท้า ใช้เท้าย่อ ขยับเท้า ก้าวหน้า ก้าวข้าง หมุนรอบตัวตามท่วงทำนองจังหวะ
ช่วงที่ 2	บทร้องกล่าวถึงความรัก ความศรัทธา และอัตลักษณ์ทางกายภาพของมหาวิทยาลัย โดยมีท่ารำจากมือ และแขน สามารถคิดท่าทางได้อิสระตามเนื้อร้อง โดยเน้นถึงลีลา สื่อภาษาท่าทำให้สอดคล้องกับบทร้องการใช้เท้า ย่ำ ก้าวเท้า ประเท้า หมุนในอย่างอิสระ สื่ออารมณ์ถึงความเพลิดเพลิน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ช่วงทำรำ	วิเคราะห์ทำรำ
ช่วงที่ 3	บทร้องกล่าวถึงความภาคภูมิใจของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยมีทำรำมือ และแขน สามารถคิดท่าทางได้อิสระตามเนื้อร้อง ดังเช่น ช่วงที่ 2 โดยเน้นถึงลีลา ท่าทางที่เชื่อมโยงกันได้อย่างสวยงามลงตัว ทำรำควรเป็นท่าที่เคลื่อนไหวได้เร็ว เพราะเนื่องจากจังหวะในช่วงที่ 3 นี้ มีจังหวะที่เร็วทำรำไม่ควรใช้ลีลามากเกินไป และสามารถปรับเปลี่ยนท่ารำได้ตามความสามารถของผู้แสดง

5.2.2 จากผลการศึกษาคำร้องเพลงที่ใช้ประกอบการแสดง พบว่า เนื่องจากมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในภาคอีสานที่มีดนตรีเป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ โปงลาง โดยมีจังหวะท่วงทำนองที่สามารถบรรเลงในจังหวะที่ช้าไปถึงเร็ว สามารถดึงความสนใจ สร้างอารมณ์ และความสุนทรีย์ให้แก่ผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ซึ่งรูปแบบการแสดงใช้นักแสดงเป็นผู้หญิง และผู้ชาย ตามความสะดวกของผู้แสดง ใช้เวลาโดยประมาณไม่เกิน 10 นาที ซึ่งสามารถแบ่งเนื้อหาบทร้องออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพลงที่ใช้ประกอบการแสดง

ช่วงทำ	วิเคราะห์บทร้อง	ท่วงทำนองที่จะใช้
ช่วงที่ 1	“โอ้ยยยยยยยยย โอ้ม..โอ้ยละได้พ่อหลวงเขาปกครองคุ้มราชภัฏชัยภูมิ จึ่งซุ่มเย็นมาแต่ก่อนตราพระราชลัญจกรแทนคำสอนพ่อท่าน... ประทานให้ แมนหมู่เฮา แมนหมู่เฮาได้ร่มบารมีปกเกล้าทั่วถิ่นแดน ไทย สถาบันที่พ่อสร้างไว้ เราชาวไทยได้หายากจน สร้างคนสร้าง ชาติ สร้างนักปราชญ์ให้สัมฤทธิ์ผล พระราชลัญจกรตราในกระมล ลูกราชภัฏทุกคนได้พึงบารมี	ออก กรีน ทำนองเพลง จังหวะช้า ให้ความรู้สึกอ่อน ช้อย อ่อนหวาน ทราบซึ่งใน ได้บารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลย เดชมหาราช
ช่วงที่ 2	ราชภัฏชัยภูมิเรานี้ สร้างคนดีมากมายนักหนา ชื่อเสียงดังก้องโลกา ด้วยความศรัทธารักในสถาบัน เกียรติศักดิ์ไกลทั่วเมืองไทยเราทุกคน เชื่อมั่นเลื่องลือชื่อเสียงสถาบันการศึกษามีจวบครันมาร่วมสร้าง สัมพันธ์สถาบันพ่อเรามาเที่ยวได้ชัยภูมิบ้านถ้ำเขาสระหงษ์งามแท้สะ ออนลั่นสิ้นเขา สิพาเจ้าเที่ยวมิ่งเมืองสิกราบยาดีของเฮาปู่ดั่งนำ พ้อมดอมดอกไม้ชัยภูมิหม่อมอยู่ดอกประดู่กิ่งอ่อนสะออนแท้คัก หลาย แล้วจิงย้ายออกท่าว่าแขนแนนน้าสาวราชภัฏชัยภูมิเฮานี้ ขันติตั้งฟ้าเพียรเขียนค่า ขันติตั้งฟ้าเพียรเขียนค่า มีวิชาการรอบด้าน สถานที่ศึกษา ราชภัฏชัยภูมินี้น่า นี้น่าล้ำค่าวิชาการ เป็นสถานศึกษา การันตีความรู้ ดูเอาไว้ชัยภูมินี้น่า ดูเอาไว้ชัยภูมินี้น่าราชภัฏแห่งนี้จะ เดินหน้าต่อไป	ทำนองเพลง จังหวะปาน กลาง (ไม่ช้า และไม่เร็ว เกินไป) ให้ความรู้สึก เพลิดเพลีน สื่อถึงลักษณะ เด่น รวมถึงกายภาพของ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ช่วงท่า	วิเคราะห์บทร้อง	ท่วงทำนองที่จะใช้
ช่วงที่ 3	ยิ่งใหญ่ในศรัทธาหนึ่งมหาวิทยาลัยยังวันยิ่งเกรียงไกร ราชภัฏชัยภูมิ วิชาการบนพื้นฐานภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างบ้านสร้างแผ่นดิน ชัยภูมิให้ก้าวไกล อักกันไว้ไทเฮาราชภัฏอย่าสิดัดแบ่งกั้นฝ่ายนั้นแบ่ง สี ใจเฮานี้ให้เป็นหนึ่งอันเดียวให้กลมเกลียวอีกแพ่งอย่าหน่ายแหยง หนิเว่นเย็นกายเจ้าลาผู้ฟังทางหลุ่ม ขอให้ชุมพี่น้องให้ยืนหมั่นหมั้นปี สุดท้ายนี้สืขอเล่าแถมพรให้ถาวรสุขีแนบบัดภัยพาลให้ห่างไกลท่าน	ทำนองเพลง จังหวะ“เร็ว” สื่อถึงความรู้สึกสนุกสนาน รื่นเริง กล่าวถึงบทบาท พิทักษ์จ ความรัก ความ สามัคคีของมหาวิทยาลัย

5.2.3 จากผลการศึกษาชุดการแต่งกาย พบว่า การแสดง ชุดอาศิรนาฏราชภัคดี ภูมิใจราชภัฏชัยภูมิ ผู้แสดงได้แต่งกาย โดยใช้เสื้อแขนกระบอกสีเหลือง สไบลายผ้าขาวม้า สีฟ้าเหลือง ผ้าถุงใช้เป็นโทนสีเข้ม ดังภาพนี้

ภาพที่ 1.1 ชุดเครื่องแต่งกาย

5.2.4 จากผลการศึกษาเครื่องดนตรีประกอบการแสดง พบว่า การแสดง ชุดอาศิรนาฏราชภัคดี ภูมิใจราชภัฏชัยภูมิ ผู้แสดงได้ใช้ดนตรีที่เป็นทำนองในการรำ ประกอบด้วย แคน พิณ ซอ กลองยาวอีสาน โปงลาง เป็นต้น

6. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ชุดอาศิรนาฏราชภัคดี ภูมิใจราชภัฏชัยภูมิ สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

6.1 ผลการศึกษาประวัติความเป็นมาและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

6.1.1 จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีการทำนุบำรุงของผู้ช่วยศาสตราจารย์หลายท่านจนกลายเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระดับสากล โดยสถาบันเป็นผู้นำทางปัญญาพัฒนาคุณภาพการศึกษาและชีวิต ซึ่งเห็นถึงความสำคัญของตราพระราชลัญจกร ประจำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช แห่งราชวงศ์จักรี เป็นตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช พระราชทานอนุญาตให้ เพื่อระลึกถึงพระมหาธิคุณที่ทรงโปรดเกล้าพระราชทานนาม พระปรมาภิไธย พระราชลัญจกร ตรามหาวิทยาลัย และเกิดเป็นทำรำ

6.1.2 จากการศึกษาอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิที่เกิดจากความรู้ดี มีคุณธรรม นำสังคม โดยเน้นการนำเสนอศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองมาประยุกต์เป็นเรื่องราวประจำท้องถิ่นให้เกิดคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จากการอนุรักษ์ พื้นฟู ส่งเสริม สืบสาน และถ่ายทอดเอกลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย เพื่อให้ผู้สนใจมีความเข้าใจศิลปะทางวัฒนธรรมพื้นเมือง กระบวนการทำงานความสามารถทางการแสดงที่มีการผสมผสานดนตรีพื้นเมือง และนำไปใช้ในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ได้

6.2 ผลการศึกษาการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ชุดอาศิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ

6.2.1 จากการศึกษาการออกแบบลีลาท่ารำของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง เกิดจากจินตนาการในการศึกษาประวัติความเป็นมา อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และถ่ายทอดเป็นเนื้อร้องประกอบกับดนตรี เพื่อสื่อถึงความโดดเด่นของมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งนำเอาบทร้องมาประกอบกับท่ารำ โดยใช้ภาษาท่าในทางนาฏศิลป์เป็นตัวสื่อสารการแสดง โดยท่ารำในชุดอาศิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ ประกอบด้วย ในช่วงที่ 1 ใช้ท่ารำที่มีการตั้งวงระดับอก ใช้มือและแขนสูงระดับไหล่ ช่วงที่ 2 สามารถแกว่งมือและแขนได้ตามอิสระ ระหว่างเอวถึงระดับไหล่ ตามความสวยงาม ช่วงที่ 3 นำรูปแบบการใช้ลีลาท่ารำในช่วงที่ 1 และท่ารำในช่วงที่ 2 มาผสมผสานกัน โดยใช้รูปแบบตั้งวงแขน และแอ่นมือ ระดับอก ซึ่งแกว่งแขนไปตามท่วงทำนองบทร้อง การใช้ลีลาขา และเท้า ยึดตามจังหวะเพลง สามารถเคลื่อนไหวไปตามการออกแบบจากนั้นมีการย่ำเท้า การประเท้า การก้าวหน้า ก้าวข้าง การขยับเท้า การหมุนรอบตัว เพื่อให้เป็นไปตามแบบท่ารำที่เป็นกำหนด

6.2.2 จากการศึกษาการออกแบบเพลงที่ใช้ประกอบการแสดงเกิดจากนำเพลงมาร์ชสถาบันและเครื่องดนตรีในท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของคนในจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย โปงลาง พิณ แคน โหวด ปี่ภูไท หรือขออีสาน ที่สามารถเกิดจังหวะท่วงทำนอง และสามารถบรรเลงได้ในจังหวะที่ช้าไปถึงเร็วได้ ประกอบด้วยช่วงที่ 1 เกริน ทำนองบทร้องที่มีจังหวะช้า ให้ความรู้สึกอ่อนช้อย อ่อนหวาน ซาบซึ้งในใต้บารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ช่วงที่ 2 ทำนองเพลงมีจังหวะ ปานกลาง ให้ความรู้สึกเพลิดเพลินสื่อถึงลักษณะเด่น รวมถึงกายภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และช่วงที่ 3 ทำนองเพลงมีจังหวะเร็วสื่อถึงความรู้สึกสนุกสนาน รื่นเริง กล่าวถึงบทบาท พันธกิจ ความรัก ความสามัคคีของมหาวิทยาลัย โดยรูปแบบการแสดงใช้เวลาโดยประมาณไม่เกิน 10 นาที

6.2.3 จากการศึกษาการแต่งการในการประกอบการแสดง ผู้แสดงมีการแต่งกายพื้นบ้านให้เข้ากับวิถีท้องถิ่น โดยใช้เสื้อแขนกระบอกสีเหลือง สไบลายผ้าขาวม้า สีฟ้าเหลือง ผ้าถุงใช้เป็นโทนสีเข้ม

6.2.4 จากการศึกษาอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้แสดงมีการใช้อุปกรณ์ในการแสดงที่สื่อถึงความสนุกสนานให้กับผู้รับชม โดยเครื่องดนตรี ประกอบด้วย แคน พิณ ซอ กลองยาวอีสาน โปงลาง เป็นต้น

7. อภิปรายผล

7.1 ผลการศึกษาประวัติความเป็นมาและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

7.1.1 จากผลการศึกษาประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิเป็นสถาบันที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในระดับสากลจนถึงปัจจุบัน ทำให้สถาบันแห่งนี้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณกับตรามหาวิทยาลัยให้คนรุ่นหลังได้อนุรักษ์ และสืบสานต่อไป ทำให้ตราสัญลักษณ์มีความโดดเด่น และสามารถนำมาประยุกต์เป็นการแสดง เพื่อถ่ายทอดให้ผู้คนสนใจเข้าใจถึงทำร่ำในชุดการแสดงอาศิณภูลาภักดี ภูมิไธราชภัฏชัยภูมิ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนาพันธ์ ศรีประภาพาศ์ และปัทมาวดี ชาญสุวรรณ (2564) พบว่า การศึกษาเป็นการสร้างสรรค์การแสดงที่อยู่ภายใต้บริบทสังคมอีสาน โดยการนำแนวคิดการสร้างสรรคให้เป็นไปตามกรอบที่วางไว้ทั้งการกำหนดรูปแบบของการแสดง เพื่อบอกเล่าเรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีนที่เริ่มต้นการเดินทางจากแผ่นดินแม่จนมาใช้ชีวิตลงหลักปักฐานในภาคอีสาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา เกตุเหล็ก (2561) พบว่า การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยเชิงอนุรักษ์ฉายธนบุรีเป็นการสร้างสรรค์ตามแนวความคิดของการเชิดชมมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่เป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้ชมอนุรักษ์งานนาฏศิลป์สืบไป

7.1.2 จากผลการศึกษาอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า อัตลักษณ์แสดงถึงศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ในการอนุรักษ์ พื้นฟู ส่งเสริม สืบสาน และสร้างคุณค่าทางภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำเอกลักษณ์ ทางศิลปะมาถ่ายทอดให้คนรุ่นใหม่ได้เข้าถึงการแสดงพื้นเมืองที่มีอยู่ผ่านชุดการแสดงอาศิณภูลาภักดี ภูมิไธราชภัฏชัยภูมิ มีการนำทำร่ำผสมผสานดนตรีพื้นเมือง และบทเพลงประจํามหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดศักยภาพทางการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานหลากหลายด้านอย่างต่อเนื่องของสถาบันแห่งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยวดี มากพา (2559) พบว่า การนำเสนอแนวคิดนาฏศิลป์ สร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชาวไทยพวน บ้านบึงเข้ มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวไทยพวนที่เหมาะสมกับการสร้างงานนาฏศิลป์ ซึ่งมี 3 รูปแบบ คือ นาฏศิลป์สร้างสรรค์ด้านจารีต ขนบธรรมเนียม ประเพณี และนาฏศิลป์สร้างสรรค์ด้านสุนทรียะ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศักดิ์ อินทโชติ (2561) พบว่า อัตลักษณ์ของนิสิตเป็นการเข้าใจถึงการมีจิตสำนึกดี และมีความมุ่งมั่นในการเข้าถึงเอกลักษณ์ของสถาบัน รวมถึงมีความสามัคคีในการใช้ชีวิตร่วมกันภายในมหาวิทยาลัยด้วย

7.2 ผลการศึกษาการสร้างสรรคการแตงนาฏคิลป์พื้นเมือง ชุตาคิรนาฏราชภัคคัฏ ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ

7.2.1 จากผลการศึกษาการออกแบบลิลาทำร่าของการแตงนาฏคิลป์พื้นเมือง พบว่า การนำทำร่า ในช่วงที่ 1 ใช้ทำร่าที่มีการใช้มือและแขนสูง ไม่ต่ำกว่ำระดับเอว ช่วงที่ 2 การใช้มือและแขนได้ตามอิสระ และช่วงที่ 3 การใช้ลิลาทำร่าโดยวิธีการใช้แขนสูง มาผสมผสานกับรูปแบบแขน มือ สูง กลาง ต่ำ ไปตามท่วงทำนองตามการออกแบบของผู้คิดสร้างสรรคงาน โดยใช้พื้นฐานของนาฏยคัฎท์ ซึ่งได้ประยุกต์เนื้อหา และดัดแปลงลิลาทำร่าไป ตามความสามารถของผู้แตง เพราะเนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ยังไม่มีสาขานาฏคิลป์ จึงไม่สามารถใช้ทำ ร่าที่ตายตัวได้ เพื่อให้การแตงเกิดความสวยงามและสมบูรณ์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา ศรีสุพล (2560) พบว่า การสร้างสรรคการแตงใช้บทพญา และทำพ็อนประกอบการเกี่ยวพาราสักัน ซึ่งการแตง ประกอบด้วย ช่วงที่ 1 เป็นการเปิดตัวกันแตงทั้ง 2 กลุ่ม ช่วงที่ 2 ทำวบารส และนางอุสาพบกันใช้บทพญา ประกอบการ เกี่ยวพาราสี และ ช่วงที่ 3 ทั้ง 2 กลุ่มพ็อนเกี่ยวกัน ที่เป็นการแตงที่สืบสานนาฏคิลป์พื้นเมืองอีสาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา เกตุเหล็ก (2561) พบว่า การสร้างสรรคงานนาฏคิลป์ไทยเชิงอนุรักษ์ ฉุยฉายธนบุรี มีการออกแบบกระบวนทำร่าใช้ท่าหลัก และท่าเชื่อมตามรูปแบบนาฏคิลป์ไทย เพื่อแตงถึงทักษะ และความสามารถทางด้านนาฏคิลป์ไทยของนักแตงในการสื่อสารอารมณ์ในการแตง

7.2.2 จากผลการศึกษาการออกแบบเพลงที่ใช้ประกอบการแตงของการแตงนาฏคิลป์พื้นเมือง พบว่า การนำเพลงมาร์ชสถาบันมาประยุกต์ท่วงท่าให้สอดคล้องกับทำร่า มีความหมายและรำลึกถึงสถาบันอย่าง ลึกซึ้งผ่านเนื้อเพลง ในการสื่อสารถึงเรื่องราวของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิได้อย่างละเอียด ที่ผู้วิจัยได้กำหนดเป็น 3 ช่วง ที่มีความสำคัญแตกต่างกันตามเอกลักษณ์ทางนาฏคิลป์พื้นเมือง ดังนั้นในการวิเคราะห์ทำร่าจำเป็นต้อง นำบทร้องมาแตงให้สอดคล้องกับการแตงออกเป็นภาษาท่า เพื่อสื่อความหมายในบทร้องและท่วงทำนอง ของเพลงที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร มีทรัพย์ และวิชชุดา จุฑาพิศัย (2559) พบว่า การแตงที่ใช้เพลงและดนตรีในการแตงมีบทเพลงประจำท้องถิ่น ซึ่งปรากฏอยู่ในแนวความคิดการสร้างสรรค ผลงานและการกำกับการแตงอย่างสร้างสรรค เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และลิลปะแขนงต่าง ๆ ในการแตงได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธนานันต์ ศรีประภาพงค์ และปัทมาวดี ชาญสุวรรณ (2564) พบว่า การพัฒนาการสร้างสรรคการแตงพื้นบ้านอีสานร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏคิลป์ร้อยเอ็ด เป็นการสร้างสรรคการแตงที่เกิดจากกระบวนการคิด ควบคุมการสร้างสรรคให้เป็นไปตามกรอบที่วางไว้ และการกำหนดรูปแบบของการแตง เพื่อบอกเล่าเรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

8.1.1 จากการศึกษา สาขาวิชาลิลปะการแตง คณะลิลปะศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ชัยภูมิ ควรมีการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรคนาฏคิลป์พื้นเมือง ชุตาคิรนาฏราชภัคคัฏ ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ หรือบริบท วัฒนธรรมประจำท้องถิ่นที่น่าสนใจ

8.1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ควรนำการแสดงเพื่อเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้รู้จักประวัติความเป็นมา และอัตลักษณ์ของสถาบัน และชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองอาคิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ

8.1.3 สามารถเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง สำหรับผู้ที่สนใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชุดต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรคำนึงถึงการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จากข้อมูลทางประวัติความเป็นมา และเอกลักษณ์ที่ถูกต้องบนพื้นฐานของภูมิผู้รู้ของผู้เชี่ยวชาญในทักษะทางนาฏศิลป์ ชุดอาคิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ ที่นำมาเสนอ

8.2.2 ควรมีการสร้างสรรคงานแสดงชุดนี้ให้เข้าใจถึงจิตสำนึก และมีคุณธรรมต่อการสร้างผลงานการแสดงนาฏศิลป์ เพื่อให้งานวิจัยเป็นประโยชน์มากที่สุด สามารถนำไปประยุกต์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ต่อไป

8.2.3 ควรมีการอนุรักษ์ และส่งเสริมอัตลักษณ์นาฏศิลป์ ชุดอาคิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ อย่างกว้างขวางให้กับผู้ที่สนใจ

9. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่ให้การสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมภารธัชธรรม์ ศิโรศรีโซ่ คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ อาจารย์คุณัญญา คณาวัง ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา และศิษย์เก่าสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิทุกท่าน ในความอนุเคราะห์การให้ข้อมูล เพื่อใช้ในการศึกษาและการนำเสนอเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองชุดอาคิรนาฏราชภักดี ภูมิไจราชภัฏชัยภูมิ และเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ประเภทเดียวกันแก่ผู้สนใจ

10. เอกสารอ้างอิง

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2556). *กระบวนการสร้างค่ายศิลปะ*. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.

ดวงพร มีทรัพย์ และวิษชุดา วุฒาติตย์. (2559). การศึกษานาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ชุดแต่งองค์ทรงเครื่อง.

วารสารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 3(1) : 117-129.

ทวีศักดิ์ อินทโชติ. (2561). *การศึกษาอัตลักษณ์และการพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- ธนานันต์ ศรีประภาพงศ์ และปัทมาวดี ชาญสุวรรณ. (2564). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานร่วมสมัย ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด : ชุดอีสานลายมังกร. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. 13(2) : 39-51.
- นริศรา ศรีสุพล. (2560). *การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ พื้นเมืองจากวรรณกรรมเรื่องอุสา บารสในบริบทวัฒนธรรม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ปิยวดี มากพา. (2559). *นาฏศิลป์สร้างสรรค์กับการเผยแพร่อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชาวไทย พวน บ้านบึงเข้ ตำบลหนองแสง อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดนครนายก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พงษ์ลัดดา เถินมจก. (2539). *การฟ้อนที่สืบเนื่องจากพิธีกรรมที่ปรากฏในภาคอีสาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา-เน้นมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์. (2557). *วัฒนธรรมดนตรีและเพลงพื้นเมืองภาคกลาง*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. (2564). *ประวัติความเป็นมาและชุดการแสดงการออกแบบทางนาฏศิลป์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*. ชัยภูมิ : คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิษชุดา วุฑฒิตย์. (2555). การศึกษานาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ชุดแต่งองค์ทรงเครื่อง. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 3(2) : 117-129.
- สุนันทา เกตุเหล็ก. (2561). *การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยเชิงอนุรักษ์ : ฉุยฉายธนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- Mednick. (1978). The associative basis of the creative process. *Psychological Review*. 69 : 220-232. Retrieved June 5, 2021. From <https://doi.org/10.1037/h0048850>